

Rondom de kerkdiensten

Ds. Arjan van Lagen

Terugblik

Vanaf de eerste zondag van de veertigdagentijd tot en met de eerste Paaszondag gingen wij ter kerke samen met de Evangelisch-Lutherse Gemeente. Zowel in die eerste dienst, zondag Invocavit, als ook in de feestelijke dienst van Paaszondag werkte de cantorij mee, op Paaszondag zelfs samen met het koor Elkana van de Evangelisch-Lutherse gemeente.

Het waren “opbouwende” diensten aan de hand van het boek Nehemia waarin verhaald wordt hoe de muren en de poorten van Jeruzalem weer herrijzen. Die poorten horen er helemaal bij, want Jeruzalem is geen gesloten stad, maar een open stad. Het boek Openbaring spreekt zelfs van twaalf poorten.

De kinderen hebben met de schoenendozen - waarvoor onze zeer hartelijke dank - muren en poorten gebouwd. Het was soms wel wat wankel, maar de bedoeling was duidelijk. Mede daardoor waren het inspirerende diensten.

Jammer is wel dat sommige mensen toch behoorlijk veel moeite hebben met deze gezamenlijke diensten, soms vanwege de aanvangstijd van de diensten, soms vanwege de plek van de diensten, de kleine kerkzaal. We weten het, maar samen werken en samen kerken is ook een kwestie van geven en ontvangen. Zo is het in het leven, ook in het kerkelijke leven.

Met Petrus op weg naar Pinksteren

We gaan nu met Petrus op weg naar Pinksteren. Dat wil zeggen, de doorlopende lezing is die uit de eerste brief van Petrus. Het hangt een beetje van de predikant af welke lezing gekozen wordt, maar het is wel eens goed om ook één van de pastorale brieven in de diensten te lezen. U zult het wel merken.

Wij wensen u en de uwen op weg naar het Pinksterfeest betekenisvolle diensten toe. We hopen dat velen ons op deze reis willen vergezellen.

Toelichting op de collecten

13 april missionair werk: ‘Het geloof dat je wilt delen’

staat in het teken van geloof delen. Sinds een paar jaar staat religie weer volop in de belangstelling. Deze ontwikkeling biedt de kerk uitdagende kansen het geloof te delen met geïnteresseerden. Maar hoe doe je dat? Een diepgaand gesprek komt niet altijd vanzelf op gang. Daarom ontwikkelt de Protestantse Kerk in Nederland materiaal dat helpt om in gesprek te gaan over geloofsthema's. Zo biedt de Basiscursus Geloven '7+1' handreikingen om op een

heldere en inspirerende manier te spreken over thema's als 'inspiratie vinden', 'Jezus ontmoeten' en 'uitzicht houden'.

20 april eredienst en kerkmuziek

Muziek is beleving. In je eentje, thuis op de bank. Maar muziek brengt ook mensen samen, bij een concert, of in de kerk. Muziek is een wezenlijk onderdeel van onze geloofsbeleving. Een lied ontroert vaak minstens zozeer door de muziek als door de woorden. Luisteren naar een koor kan ontroering teweegbrengen, maar zelf zingen ook. Maar liefst 60.000 mensen zijn binnen de protestantse gemeenten actief bezig met kerkmuziek, als koorkid, als organist of als cantor. Koren/cantorijen en organisten hebben een grote rol als het gaat om instuderen van nieuwe liederen. De Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied (ISK) gaat een nieuw liedboek samenstellen. Dit nieuwe liedboek moet in 2012 verschijnen. Het vervangt daarmee het huidige liedboek uit 1973. Als het klaar is, is er muzikale ondersteuning nodig om de invoering ervan in de gemeenten goed te kunnen begeleiden. Er bestaan echter zorgen over het teruglopen van het aantal beschikbare kerkmusici, zowel de beroeps- als de amateur musici. Er dreigt een tekort aan organisten, pianisten en koorleiders. De Protestantse Kerk wil het vak kerkmuziek graag weer aantrekkelijk maken. Een eredienst zonder muziek, daar kun je je toch weinig bij voorstellen. De collecte op deze zondag is bestemd voor 'eredienst en kerkmuziek', onder meer voor de opleiding van kerkmusici en het uitgeven van muziek voor cantorijen. Zodat goede muzikale begeleiding in de kerken mogelijk blijft.

27 april educatie: 'geloven en leren'

Geloven is een zoektocht met vaak meer vragen dan antwoorden. De kerkelijke gemeente is een plaats waar ruimte is om de vragen die bij geloven horen te stellen en daar met anderen over te praten. Vanuit de Protestantse Kerk wordt gespreksmateriaal ten behoeve van gemeenten gemaakt. Dit materiaal helpt om wat je gelooft te verwoorden en te beleven. Het wordt zoveel mogelijk afgestemd op wat er in kerk en maatschappij leeft. De collecteopbrengst is ook bestemd voor opleiding, bijscholing en begeleiding van docenten die godsdienstonderwijs geven op openbare basisscholen, en voor de cursus Theologische Vorming Gemeenteleden (TVG). In het hele land kunnen gemeenteleden deze cursus volgen. Hierbij zijn 350 docenten betrokken. Jaarlijks doen meer dan duizend mensen mee aan de twee- of driejarige cursus.

Overdenking

Annie Vis

Het was in een tv-uitzending van Pauw en Witteman, dat de dichter Gerrit Komrij religie als 'een hogere vorm van nonsens' kwalificeerde. Oppervlakkig gezien een opvatting die met zichzelf in tegenspraak is: nonsens is niks, van niks kun je geen hogere vorm bedenken. Hoewel?

Mij schiet een op de grond schrijvende Jezus te binnen. Schriftgeleerden en Farizeeën hadden een in hun ogen overspelige vrouw bij hem gebracht. Uiteraard met de bedoeling hem klem te zetten, zodat zij hem zouden kunnen aanklagen bij hun Raad.

Wat vindt u daarvan, Jezus? U zult toch wel weet hebben van de Tien Woorden die Mozes ons heeft gegeven en van de 613 regels die daaruit voortgekomen zijn? Moet zij gestenigd worden?

Maar, waar is de man? Voor een daad van overspel zijn toch twee mensen nodig? Waarom blijft hij buiten spel bij deze beschuldiging van overspel?

Ach, die man, hij kan er toch niets aan doen? Die vrouw zal zich wel niet goed bedekt hebben, misschien was er wel een haarlok te zien geweest. Daar kan een man toch niet tegen, dat brengt zijn hoofd helemaal op hol en dan verliest hij de controle over zijn doen en laten. Nee, het is de vrouw die de man ooit gegeven is, die Eva met haar verleidingskunsten, zij moet gestraft worden. Maar Jezus bukt zich en gaat met zijn vinger op de grond schrijven. Wat hij schrijft?

De evangelist vond het blijkbaar niet belangrijk genoeg om dat te vermelden. Heeft hij tijd nodig om zijn belagers goed van repliek te kunnen dienen en schrijft hij niet echt, maar tekent hij willekeurige figuurtjes in de aarde of in het zand?

Zo op het eerste gezicht een zinloze bezigheid, non-sens, geen zin. Dan gebeurt het. Jezus richt zich op: "Wie zonder zonde is werpe als eerste een steen naar haar." Alle stenen die de aanklagers voor de overspelige vrouw in gedachten hebben, worden door deze woorden van Jezus tot één samengebalde kei die op hun eigen hoofden neerkomt.

Zij druipen af, één voor één. Jezus blijft alleen met de vrouw en gaat met haar in gesprek.

Gerrit Komrij had toch gelijk: religie is een hogere vorm van nonsens.

NIEUWS UIT DE GEMEENTE

Protestantse Cantorij 'De Nieuwe Stad'

van het bestuur

Het was even behoorlijk schrikken en misschien zelfs een traantje wegpinken, toen we hoorden, dat Mariëtte Kroese het koor gaat verlaten. Zij kan de cantorij niet meer combineren met haar gezin en haar werk. Hoe jammer ze dat zelf ook vindt, gezien het enorme plezier wat ze er aan beleeft. Het is met pijn in het hart, zoals ze zelf zei. Op 11 mei zal ze de laatste kerkdienst als dirigent 'luister

bijzetten'. Het is goed om hier uit te spreken, dat Mariëtte in de afgelopen drie en een half jaar heel veel voor het koor betekend heeft. Daarbij stond het plezier in het zingen steeds op de voorgrond. En dat heeft op verschillende manieren een heel positieve invloed gehad, bijvoorbeeld dat mensen meer ontspannen en dus beter zijn gaan zingen. Ook ging het koor steeds meer 'stralen', wat ook voor de toehoorders weer een bron van vreugde was. Kortom, Mariëtte heeft het koor opgetild naar groei en bloei. Nu willen wij alvast uit de grond van ons hart zeggen: Mariëtte, heel erg hartelijk bedankt voor je inspiratie en je warme hartelijkheid, waardoor wij konden gaan stralen! Er was door de goede sfeer ook bijna geen verloop te melden. Helaas moeten wij nu als koor ook afscheid nemen van de sopraan Gracia Bedeker, wegens gezondheidsredenen. Als lid van het bestuur heeft zij veel voor het koor gedaan en wij zullen ook haar 'trompetgeluid' missen.

Het bestuur is nu een drieman/vrouwschap. We zijn naarstig op zoek naar een vervanger voor Mariëtte en hopelijk hoort u daar binnenkort meer van. Intussen hebben wij gelukkig nog een aantal repetities en een dienst met Mariëtte.

Ouderenkring

Ans Odinot

Het was een bijzondere bijeenkomst in deze 'stille week'. Wij vierden met ds. Jan van der Meulen het Avondmaal. Vooraf las hij een verhaal over Judas, die hele andere verwachtingen had dan wat er werkelijk met Jezus gebeurde. Een verhaal dat je aan het denken zette. Samen maakten wij de tafel klaar met witte tafellakens, bloemen en servetten. Het brood en de beker gingen rond, zoals het misschien die eerste keer ook gegaan was. Een hele mooie ochtend. Na afloop kon er nog gezellig koffie worden gedronken in de hal en viel er weer veel te praten. De volgende keer donderdag 17 april komt Annie Vis de ochtend verzorgen, wat zoals bekend garant staat voor een boeiende bijeenkomst. Allen hartelijk welkom om 9.30 uur in De Nieuwe Stad.

Film in De Nieuwe Stad: première 4 juni 2008

Jaap Koolstra, namens initiatiefgroep Filmclub

Naar de film in De Nieuwe Stad. Dat wordt een nieuwe activiteit 2008/2009 na de zomervakantie, onder de titel : "*De keuze van*"

De bedoeling is u een interessante avond te bezorgen. Met na afloop van de film de mogelijkheid informeel met elkaar na te praten en iets te drinken.

Als voorproefje kunt u op *woensdag 4 juni* kijken naar ...

De keuze van Arjan

Wie is Arjan? Dat is niet moeilijk te raden.

Welke film kiest hij? Lees dat, en meer bijzonderheden, in *Opnieuw van mei!*

Reserveer alvast de datum: 4 juni, 20.00 uur.

Wachten op het licht van Pasen

Frank Odinot

Voor de derde keer was er een nacht van waken, net als vorig jaar in de nacht voor Pasen.

Wachten op het licht.

Ook deze keer was weer buitengewoon inspirerend.

En het verbaast elke keer weer, hoe snel zo'n nacht voorbij is. Soms zaten we even met elkaar te praten en dan zei iemand: "het is alweer zover!"

"Nu al?" was dan de reactie. Maar de meeste tijd hadden wij het te druk voor gezellig babbelen of rustig lezen, omdat er een viering moest worden voorbereid. Proberen om door te dringen in het geheim van het leven en dat verwoorden in bijbelteksten, gebeden en liederen.

Die vieringen vonden elk uur plaats en werden steeds afgewisseld met (oorverdovende) stiltes, die aan het samenzijn een speciale dimensie gaven. Meditatieve stiltes.

De onderwerpen van de vieringen waren zelf gekozen door degenen die ze voorbereidden.

Het ging over: de sprong of overgang;

de angst 'dat ... ik vallen zou en niets mij ving...' maar ook:

'dat dankbaarheid, vertrouwen op
gerechtigheid niet achterhaald (is),
maar waarheid die verlangt.'

En over: het offer van Abraham, dus over leven, dood en toewijding;
het gedenken van mensen in verdrukking: 'dan zullen zij opstaan, het licht tegemoet';

over beoordeeld worden naar wat men van je kent, tegenover God die je werkelijk kent;

over het leven en de dood die soms zo dicht bij elkaar liggen: de ene mens die op onterecht wrede wijze sterft en het nieuwe leven dat zich aandient:

'Eeuwige, leer ons gedenken dat wij sterven moeten en niet levend blijven. Wij staan met lege handen bij de dood van een geliefde, maar u vult onze handen weer met nieuw leven!'

Tot slot, om zes uur, stonden wij rond de nieuwe Paaskaars en deelden brood en wijn, terwijl buiten de vogels zongen en het morgenlicht zich aandiende.

Resultaat noodhulpcollectes

namens de diaconie, Rommert Tjeerdsma

Deze winter is er twee keer een bijzondere collecte in de kerkdienst gehouden voor hulp in een noodsituatie. De eerste keer was op 16 december, voor slachtoffers van natuurgeweld in Bangla Desh. De opbrengst toen was € 117,75. Zoals afgesproken heeft de diaconie dit bedrag uit eigen middelen verdubbeld. De tweede keer was op 27 januari. De aanleiding was het geweld na de verkiezingen in Kenia. De opbrengst was € 105,30 en voor dit geval is afgesproken dat de diaconie het aanvult tot € 150. Dit geld is specifiek bedoeld voor de Ujima Foundation, die werk voor weeskinderen ondersteunt.

Religieuze beleving

Annie Vis

De afgelopen twee bijeenkomsten van onze groep Religieuze beleving stonden in het teken van de Veertigdagentijd. In de bijeenkomst van 20 februari was het onderwerp De gave der tranen: goddelijke droefheid. We lazen uit het evangelie naar Lucas het verhaal van 'de zondares' die met haar tranen de voeten van Jezus bevochtigde en ze met haar haren afdroogde om ze vervolgens te zalven met mirre.

In zijn boek 'Heiligen zijn ook mensen' schrijft Walter Nigg dat droefheid, als voornaamste gevoel

van het bestaan, in het leven van de heiligen een belangrijke plaats inneemt. Hij noemt een aantal voorbeelden, onder andere Augustinus, paus Pius X, Thérèse van Avila, Hildegard von Bingen. Maar ook uit een recentere tijd zijn daar voorbeelden van te vinden.

Te noemen is Ety Hillesum die in een brief vanuit Westerbork aan een vriendin schrijft, dat haar leven tot één grote samspraak met God geworden is, en dat haar tranen, geboren uit innerlijke bewogenheid en dankbaarheid, soms over haar gezicht stromen. En Dorothee Sölle vraagt God in een gedicht om de gave der tranen: "Geef me de gave der tranen God, geef me de gave van de taal (...) hoe kan ik spreken als mijn tranen slechts voor mij zijn, geef en ik leer geven".

We hebben geluisterd naar het Stabat Mater van Pergolesi, de tekst gaat over een treurende Maria naast het kruis, en afbeeldingen bekeken, onder andere een grote foto van de Piëta (Maria met haar dode zoon op schoot) van Michelangelo

die in de St. Pieterkerk in Rome staat. Maar ook de andere kant van droefheid: vreugde, heeft onze aandacht gehad. Het werd verwoord in het lied 'All through the night', gezongen door Aafje Heynis. Een lied dat eindigt met de woorden dat in de nacht de hoop op de dageraad zal zijn als een belofte voor een blijde morgen.

De bijeenkomst van 20 maart week af van de normale locatie in De Nieuwe Stad. Nel Klaver had voor onze groep een afspraak gemaakt voor een rondleiding in een beeldentuin in Hoofddorp. In deze tuin van de kerk van de H. Joannes de Doper is op initiatief van pastor Kees van Lent een Kruisweg ontstaan.

Beeldhouwer Karel Gomes kreeg de opdracht om veertien kruisstaties te maken. Tegenover deze veertien beelden staat een beeld van de verrezen Christus als symbool van Leven, dat altijd zal winnen.

We werden ontvangen en rondgeleid door mevrouw Mieke Kooren. Eerst werd onder het drinken van een kopje koffie ons wat verteld over het verloop van de morgen. Daarna gingen we de tuin in om de veertien bronzen beelden die op een lage muur achter het kerkhof geplaatst zijn, te bekijken.

Een kruiswegstatie vertelt ons het verhaal van het lijden van Jezus van Nazareth. We zien hoe hij veroordeeld wordt, hoe hij zelf zijn kruis draagt door de straten van Jeruzalem tot aan de schedelplaats Golgotha, gekruisigd wordt en in het graf gelegd.

Bij ieder beeld werd een poosje stilgestaan, zodat we de gelegenheid hadden om wat we zagen op ons te laten inwerken. Aan het verzoek van Mieke om iets te vertellen over de indruk die een bepaald beeld op ons maakte werd ook gehoor gegeven, waardoor een uitwisseling ontstond van belevingen die elkaar aanvulden.

Gomes heeft ook zijn eigen beleving van het lijden in de wereld verwerkt in zijn beelden. In de tweede statie helpt Arafat het kruis van Jezus dragen, waarmee de beeldhouwer zijn verbondenheid met het Palestijnse en Joodse volk laat zien. In de vierde statie ontmoet Jezus zijn moeder. Want, hoeveel mensen in nood roepen om hun moeder? In de achtste statie troost Jezus de wenende vrouwen. Hoe vaak gebeurt het niet dat juist degene die lijdt, de trooster is?

Er waren nog meer beelden in de tuin te zien die indruk op ons maakten, behalve het bovengenoemde beeld van de verrezen Christus, een beeld van de vader met de teruggekeerde zoon, een piëta, een engel en nog andere.

En dan was er nog het labyrint, bedoeld als een weg voor persoonlijke meditatie. We moesten op de terrakleurige stenen blijven lopen en de zwarte niet overschrijden. Gaan langs deze weg vraagt om rust en concentratie, het bracht ons met zijn wendingen stap voor stap naar het middelpunt.

Daar aangekomen konden we even stilstaan bij de wereldbol met de feniks, een stervende vogel en een vogel die uit de as verrijst, symbool van dood en leven. Daarna weer terug op dezelfde meditatieve wijze.

In de tuin groeien veel kruiden, planten en bomen die ook in de bijbel genoemd worden. Zelfs de olijfbom is aanwezig en natuurlijk ook de buxushaag waarvan de takjes op Palmzondag in de kerk worden uitgedeeld. Toen we uitgewandeld

waren begaven we ons naar het parochiehuis om een broodje te eten en wat verder te praten over wat we gezien hadden. Tot slot nog de boekwinkel bezocht die een zo rijke sortering had, dat we niet gauw uitgekeken waren en velen van ons met een of twee boeken of andere voorwerpen van religieuze aard de winkel verlieten.

Het waren zeer boeiende en verrijkende uren die we daar hebben doorgebracht. Goed voor de ziel en aan te bevelen voor degenen die dat ook willen ervaren.

Kinderpagina

Hallo allemaal,

Toen ik dit schreef, zaten jullie vast aan het paasmaal. De vijftigdagentijd is aangebroken. Dat is de tijd tussen Pasen en Pinksteren. We hebben met veel plezier met schoendozen een muur gemaakt voor de stad van onze dromen. Vanuit niets is iets opgebouwd en met Pasen is er een nieuw begin. Vol met nieuwe dromen en verwachtingen.

Groetjes, Margje

“Volgens mij is het een bijbeltekst,” zegt Renate tegen haar broer, nadat ze het rolletje papier dat in het kruisje had gezeten, gelezen heeft. Ze zitten aan de tafel en haar broer probeert het kruisje te lijmen. “En ik zou andere lijm gebruiken, als ik jou was. Dat is knutsellijm.”

“Stik, had je dat niet eerder kunnen zeggen?” bijt hij haar toe en legt het kruisje opzij. “Wat staat er dan? Laat mij de tekst eens lezen! Hij neemt het vergeelde stukje papier over en leest hardop voor:

“Want wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zullen wij zien van aangezicht tot aangezicht; nu ken ik ten dele.....”

“Je heb gelijk, dit is volgens mij een oude vertaling van een bijbeltekst. Maar vraag mij niet in welk bijbelboek dit staat,” zegt hij nadat hij het papiertje op de tafel heeft neergelegd.

“Wat gek, dat het midden in een zin stopt. Zou er nog een papiertje in het kruisje zitten?” zegt Renate en ze pakt een stukje van het kruisje op om te kijken. Maar ze kan niets vinden. Ook niet in het andere stukje.

“Wat nu?” vraagt haar broer.

“Aan pa laten lezen en hem vragen welke vertaling dit is. En dan in de boekenkast of op internet de rest van”

Renate kan haar zin niet meer afmaken. De keukendeur vliegt open en Nienke vliegt naar binnen. Ze heeft kennelijk gerend want haar gezicht is rood en ze hijgt.

“Ik moest even weten of ik gelijk had,” zegt Nienke als ze bijgekomen is.

Tot verbazing van Renate en haar broer haalt Nienke een kruisje uit haar zak.

Het kruisje is identiek aan het gebroken kruisje van Renate.

“Misschien zit daar de andere helft van de tekst in.” Zegt Renate’s broer en pakt vlug het kruisje uit Nienke’s hand. Voordat hij het stuk kan gooien, pakt Nienke zijn pols vast.

“Jos, laat dat. Wil je dat ik tot in de eeuwigheid huisarrest krijg?”

Hij laat zijn arm zakken en legt het kruisje op de tafel naast het andere kruisje.

“Doet hij altijd zo gestoord?” vraagt Nienke aan Renate.

“Alleen als hij zijn dagelijkse glas cola niet heeft gehad,” grapt Renate. Ze vertelt Nienke van het papiertje met de bijbeltekst. Nienke leest de tekst.

“Dit komt uit de Statenvertaling van de bijbel. Volgens mij is het uit één van de Corinthen brieven.”

“Hoe kom jij aan dat kruisje?” vraagt Jos terwijl hij naar het hele kruisje wijst.”

“Ik herinnerde mij dat mijn oma precies zo’n doosje had. Ik ben naar mijn oma gegaan en heb gevraagd of ik even in het doosje mocht kijken. Toen ik daarin precies zo’n kruisje vond, ben ik meteen hierheen gekomen.”

Alle drie kijken ze naar de kruisjes. “Wat nu,” zegt Renate na een tijdje.

“We nemen ze allebei mee naar mijn oma. Misschien weet zij er meer van.”

Wordt vervolgd

De ongelovige Thomas

Een van de 1.....discipelen, 2.....was er niet bij. Toen de anderen 3..... hem vertelden dat zij de Heer hadden 4....., wilde hij het niet geloven.

“Ik kan het pas geloven,” zei hij, “als ik de 5..... van de 6 in zijn handen zie en met mijn eigen 7..... voel dat hij een 8..... in zijn zij heeft!” 9..... dagen later waren de discipelen weer bij 10..... Thomas was er nu ook bij.

Zij hadden de 11.....op 12gedaan.

Ineens was 13..... in hun midden. “14.....”, zei hij.

“Thomas, zie je mijn handen en mijn 15? Voel er maar eens aan en 16..... niet meer.

Geloof dat ik 17.....! “Mijn Heer en mijn 18.....”, stamelde Thomas.

“ 19.....je het nu, omdat je mij ziet?”zei Jezus.

“20.....zijn de mensen, die in mij geloven mij 21..... gezien te hebben.”

(Het Boek: Johannes 20:24-29)

Vul de volgende woorden op de juiste plaats in.

gelukkig
twijfel
gezien
wonden

wond
discipelen
spijkers
elkaar

Acht	hand
leef	deur
slot	Jezus
Thomas	zij
twaalf	God
Vrede	Geloof
zonder	

Oplossing Woordzoeker vorige Maand: de Heer is waarlijk opgestaan halleluja

Naar aanleiding van het project van de lijdenstijd over “de stad van je dromen”, vroeg ik de kinderen op te schrijven wat hun allerliefste droom is.

Hier volgen enkele voorbeelden:

Mijn allerliefste droom is:

“Nog een broertje en zusje krijgen.”

”Een podiumplaats op de Olympische spelen bij het kunstschaatsen krijgen.”

We waren het erover eens dat je voor sommige dromen hard moet werken om ze te realiseren en dat ze niet altijd uitkomen, maar dat het hebben van dromen belangrijk is.

Verhalen in de Kindernevendienst

Uit: Kind op Zondag

Zondag 6 april

Ik ken je!

Johannes 21:1-14

De hele nacht zijn de leerlingen op het meer, maar ze vangen niets. Tegen de ochtend zien ze een man op de oever staan. Door wat hij zegt en wat hij doet, zien de leerlingen wie het is.

Zondag 13 april

Wie kun je vertrouwen? Johannes 10:1-10

Jezus vertelt een verhaal over een schaapskooi. Midden in de nacht klimt er iemand stiekem door een raam naar binnen. Zou hij goede bedoelingen hebben? En iemand die gewoon door de deur naar binnen komt en de schapen roept, zou die wél te vertrouwen zijn?

Zondag 20 april

God zien

Johannes 14:1-14

Jezus vertelt dat er een tijd komt dat hij niet meer bij zijn leerlingen zal zijn. Daarom vraagt Filippus of de leerlingen niet één keer God zelf mogen zien. Jezus antwoordt, dat ze God kunnen zien door de dingen die hij doet.

Zondag 27 april

In Jezus' naam, amen Johannes 16:16-24

Jezus vertelt dat hij nog maar korte tijd bij zijn leerlingen zal zijn en dat hij kort daarna weer terug zal komen. Maar op een bepaalde manier zal Jezus altijd bij hen zijn: ze mogen bidden in zijn naam.

Autodienst

namens de Diaconie, Jos de Boer

	Kortvoort	Garstkamp	Hoogoord
6 april	Jaap	Anne	Nel
13 april	Henk	Tjitske	Henk
20 april	Jan	Henk	Henk
27 april	Jaap	Anne	Nel
4 mei	Jan	Tjitske	Nel
11 mei	Ans/Frank	Henk	Henk
18 mei	Ans/Frank	Anne	Nel
25 mei	Jan	Tjitske	Henk

Alle hulde aan de autorijders. Geen keer is het hen te veel, al zijn het druk bezette mensen. Daarom doe ik nogmaals een dringend beroep op de verantwoordelijkheid van de gemeenteleden voor de ouderen of mensen die slecht ter been zijn en graag naar de kerk willen komen. Wie geeft zich op om eenmaal in de vier à zes weken te willen rijden? U kunt zich melden bij Jos de Boer, josdeboer@dds.nl

Avondgebed in De Drie Stroom

Jessica Langenhoff en Hannie van der Maat

We zijn in januari 2005 begonnen met het avondgebed om in kleine kring met elkaar te zingen, te bidden en stil te zijn. Als snel ontwikkelde onze liturgie zich in de richting van de vespers zoals die al eeuwenlang in kloosters en kerken

gevierd worden. Ook in Amsterdam, bijvoorbeeld bij de Franciscanen op de Jodenbreestraat waar Hannie en Jessica regelmatig te gast zijn.

We zitten in een kring, waarin ook een kleeft is in de liturgische kleur van die week met een kaars, een kruisje en bloemen. De vesper begint met een lied. We lezen teksten uit de Psalmen en andere delen van de Bijbel. Daarna is er een stilte van tien minuten die overgaat in voorbeden. Iedereen die dat wil, kan een voorbede doen maar dit is zeker geen verplichting.

Naast zorgen en verdriet, kunnen dank en blijdschap een reden zijn om iets uit te spreken. We beamen elke voorbede door een kyrië te zingen.

We zingen een afsluitend lied en eindigen met een zegenbede. Zo is het al met al een complete viering, die ruim een half uur duurt. Meestal zijn we met ongeveer vijf mensen. Iedereen die zich wil aansluiten bij deze oude en springlevende traditie is welkom om mee te doen. We komen bij elkaar in De Drie Stromenkerk op de eerste vrijdag van de maand om half acht.

NB: Het avondgebed van 2 mei (vrijdag na Hemelvaart), dat eerder met een vraagteken op de agenda stond, gaat door.

Hartelijk dank

namens de Kerkrentmeesters, Elly Kroese

In een antwoordenvolp van de actie Kerkbalans 2008 trof ik een biljet aan van € 20,--.

Omdat op de envelop geen afzender stond vermeld wil ik bij deze de gever hartelijk danken.

NIEUWS VAN BUITEN DE GEMEENTE

Het Wereldhuis - een plek voor ongedocumenteerde migranten

namens de diaconie Protestantse Kerk Amsterdam, Evelyn Schwarz

Onzichtbare Amsterdammers

Duizenden mensen die deel uitmaken van de Amsterdamse samenleving hebben geen geldige papieren. Precieze aantallen zijn niet te geven, de schattingen lopen uiteen van 14.000 tot 20.000. Deze groep ongedocumenteerden is heel divers. Een klein deel van hen is uitgeprocedeerd asielzoeker. Onlangs heeft een

groot deel van de ex-vluchtelingen, ongeveer 2.000 mensen generaal pardon gekregen.

Een andere groep bestaat uit vrouwen en kinderen die slachtoffer zijn geworden van mislukte huwelijksmigratie. En er is een grote en diverse groep van illegale arbeidsmigranten. Ze maken talloze Amsterdamse huishoudens schoon of werken in de horeca.

Over het algemeen blijven ongedocumenteerden onzichtbaar. Over hun leven en hun problemen is weinig bekend. Bij de Diaconie komen ongedocumenteerden vaak pas in beeld wanneer zij in nijpende noodsituaties terecht komen. Vaak ontstaat de nood omdat zij ziek zijn geworden en niet meer kunnen werken. Helpen waar geen helper is, dat is bij ongedocumenteerden in bijzondere mate van toepassing, ze hebben immers nagenoeg geen recht op overheidsvoorzieningen. Ook hun sociale vangnet via vrienden of migrantenkerken is soms erg broos.

Het Wereldhuis - een nieuw diaconaal project in Amsterdam

De Protestantse Diaconie Amsterdam wil - in samenwerking met de Lutherse Diaconie en anderen meer betekenen voor deze groep. Op de Nieuwe Herengracht 20 zal het Wereldhuis zijn deuren openen.

Het Wereldhuis wil een levendig kruispunt worden waar migranten zonder geldige papieren terecht kunnen: Voor het ontvangen van noodhulp wanneer dit nodig is maar ook voor informatie en ontmoeting. In het Wereldhuis krijgen ongedocumenteerden de ruimte om even op adem te komen, om anderen te ontmoeten, om perspectieven te ontwikkelen. Een plek waar informatie over basisrechten zoals de toegang tot gezondheidszorg en onderwijs gegeven wordt. En een plek waar gezongen, gespeeld, geleerd, gegeten en gelachen wordt. Wat in het Wereldhuis allemaal precies zal gebeuren zal uitgaan de wensen en initiatieven van de migranten zelf. Taallessen, computerlessen en gezondheidsvoorlichting zijn al in voorbereiding. Ook willen we activiteiten voor kinderen aanbieden.

12 september zal het Wereldhuis feestelijk geopend worden. Daarover zult u te zijner tijd nog meer vernemen. Ook over de mogelijkheden om de handen uit de mouwen te steken of op andere manieren aan het Wereldhuis bij te dragen zult u nog meer horen. Mocht u zelf ideeën hebben, neemt u dan contact op met Evelyn Schwarz.

Met het Wereldhuis willen wij bereiken dat ongedocumenteerde Amsterdammers niet langer onzichtbaar zijn. Zij maken deel uit van onze samenleving net als migratie - legaal en illegaal - deel uit maakt van de globale samenleving. Zonder te oordelen over de individuele keuzes van mensen kunnen we stellen: Elk mens verdient het om gezien te worden.

Evelyn Schwarz 020-535 3346 e.schwarz@diaconie.org

Op onze bijeenkomst van maandag 3 maart waren 11 personen aanwezig. De inleiding werd verzorgd door de Artrose & Reuma Stichting te Amsterdam. De dames drs. Cosima K. Kliebenstein, directeur en drs. Felice Gaughan, voorlichter, gaven een presentatie, speciaal over Artrose.

Artrose is een vorm van reuma. 2,3 miljoen mensen hebben last van een reumatische aandoening, waarvan 1,8 miljoen van artrose. Zij gaven uitleg over de verschijnselen, klachten, oorzaken, diagnose en behandeling van artrose aan de hand van een aan ons uitgereikte folder.

Onze volgende bijeenkomst zal zijn op maandag 7 april. De heren Dirk de Vries en Alphons Vogel zullen een presentatie verzorgen over een zeilreis met de driemast bark "Europa" van Kaap Hoorn naar Kaap de Goede Hoop via de Zuidpool.

Aan de hand van foto's wordt een inleiding gegeven over Antartica, het schip de Bark Europa, de bezochte eilanden en Kaapstad. Afsluitend wordt een video vertoond van het Antarctische gebied, het dierenleven aldaar en het leven aan boord van een driemaster. In de pauze zullen kaarten verkocht worden voor het behoud van de albatrossen. Het belooft een interessante middag te worden! Plaats van samenkomst is Kerkcentrum De Drie Stromen, Renswoudestraat 75, metrohalte Reigersbos. Aanvang 14.00 uur, kerk open om 13.30 uur. Alle leden en belangstellenden zijn van harte uitgenodigd! Tot ziens op 7 april!

Jongeren Protestants Amsterdam en Amstelveen ontmoeten elkaar op BLIKVELD

De Schinkel-Jeugdwerk, Sjaak Teuwissen

BLIKVELD is het interactieve jongerenmagazine bij Horizon, tijdschrift van de Protestantse gemeenten Amsterdam en Amstelveen. Het is een interactief medium voor jongeren (12 - 25 jaar) die zich betrokken voelen bij de kerk of interesse hebben in actualiteit, zingeving, jeugdcultuur en christelijk geloof. BLIKVELD verschijnt elke twee weken als speciaal vormgegeven bladzijde binnen Horizon, onder verantwoording van een eigen jongerenredactie. Daarnaast is BLIKVELD een e-zine waarvoor jongeren zich gratis kunnen aanmelden via blikkivanblikveld@gmail.com. Tenslotte, maar eigenlijk vooral, is BLIKVELD een website (www.blikveld.org). Deze ontwikkelt zich als interactieve jongerenontmoetingsplek, waar de jongerenredactie en hun leeftijdsgenoten

voortdurend nieuwe info, vragen, reacties en infotainment rond relevante items uitwisselen.

De Blikveldredactie bestaat momenteel voornamelijk uit 'diaconaal jaar'-vrijwilligers; buitenlandse jongeren die tijdelijk in Amsterdam verblijven. Graag breiden we het aandeel 'echte' Amsterdammers en Amstelveners in de redactie uit. Ben je 16+, kun je schrijven, fotograferen of ben je handig met de computer en herken je je in BLIKVELD? Neem contact op met Sjaak.

Wat kunnen jongeren van BLIKVELD verwachten? Op de BLIKVELD -pagina in Horizon, de e-zine en de website komt een aantal rubrieken regelmatig terug: *Vooruitblik* is een agenda waarin komende activiteiten staan aangekondigd. In *Place2B* licht Blikveld opvallende activiteiten uit. *Donder en Bliksem* biedt jongeren een arena om het debat aan te gaan rondom stevige stellingen. *Terugblik* blikt terug op een activiteit die achter de rug is, met tekst en foto's. *Aan het woord* plaatst bijzondere (identificatie)figuren voor het voetlicht. Jongeren vertellen over hun eigen grensverleggende ervaringen in *Ruime Blik*. *Blikken Dominee* behandelt levensvragen en geloofsdilemma 's. In *Ogenblik* staat telkens een leuke cartoon. *Blikopener* is Blikvelds' fotorubriek. Van leuke boeken, films en cd's staat in *Bekijk het Maar* een signalement.

In het beeldmerk van Blikveld is ondermeer het figuurtje Blikkie verwerkt, een cartoonachtige versie van het Amsterdamse paaltje dat het straatbeeld in de hoofdstad zo sterk bepaalt. Blikkie is als blikvanger op telkens andere wijze aan de kop van diverse rubrieken gekoppeld.

Meer informatie over BLIKVELD bij eindverantwoordelijke, jeugdwerkadviseur Sjaak Teuwissen, via De Schinkel (Protestantse Kerk Amsterdam), 1e Schinkelstraat 2, 1075 TX Amsterdam, tel. 020 - 664 90 63, sjaak.teuwissen@deschinkel.nl, www.deschinkel.nl; ook via www.blikveld.org.

Nieuwsbrief nr. 52 Raad van Kerken Amsterdam

Lezing

Vrijdag 11 april 16.00 uur: dr. Manuela Kalsky over 'geloven voorbij grenzen'. Zij gaat een pleidooi houden voor pluraliteit in geloven, voor een kruisbestuiving van de verschillende godsdiensten en religieuze tradities. Dit is een doorpraten op de VolZin-lezing die onlangs door haar in de Dominicuskerk werd gehouden.

Pinksterfestival Amsterdam 2008

Het festival van de gezamenlijke kerken in Amsterdam is dit jaar het ***Pinksterfestival Amsterdam 2008*** en dit vindt plaats van 9 t/m 17 mei. Het festival motto is: **Get the Spirit!** U vindt alle informatie over inhoud en over hoe

U kunt deelnemen als kerkelijke gemeente op de website
www.pinksterfestivalamsterdam.nl

Hemelvaart in Delden

Charismatische Werkgemeenschap Nederland

In de hemelvaartsvakantie - van woensdag 30 april t/m zondag 4 mei 2008 - wordt de 33e voorjaarsconventie van de Charismatische Werkgemeenschap Nederland (CWN) gehouden in het conferentiecentrum 'De Kroeze Danne' bij Delden.

De CWN is een bijzondere oecumenische organisatie. Een werkgemeenschap en dus geen gesloten groep. Het is een enthousiaste interkerkelijke beweging van kerkelijk betrokken mensen, die gericht is op de charismatische vernieuwing van de kerken. Twee keer per jaar - rond Hemelvaart en in de herfstvakantie - is er een landelijke meerdaagse bijeenkomst, een 'conventie'.

Inspiratie en heelwording

De CWN heeft speciale aandacht voor het werk van de Heilige Geest: inspiratie, geloofsverdieping en openheid voor geloofservaringen (de 'gaven van de Geest'). In het pastoraat en de vieringen ligt de nadruk op heelwording en verdieping van de liturgie. Voorbede neemt een belangrijke plaats in.

De gemiddelde CWN' er is jong, want kinderen en tieners nemen vaak enthousiast hun ouders mee, in plaats van andersom!

Thema en workshops

Het thema van deze voorjaarsconventie is '*Leven door de Geest; over de vrucht van de Geest gesproken...*'.

Dit thema wordt uitgewerkt in vieringen, werkgroepen, lezingen, persoonlijk gesprek en pastoraal gebed.

Kamperen, logeren, inschrijven

Het is mogelijk voor één of meerdere dagen mee te doen. De kampeervoorzieningen zijn van goede kwaliteit. Er is plek voor 1500 deelnemers, waarbij er ook op beperkte schaal interne accommodatie beschikbaar is.

Meer informatie is te vinden op www.cwn-cwj.nl. of te verkrijgen bij Hans van Wingerden, tel. 0184-662048, e-mail: cwn.org@dbinet.nl

Vrouw en geloof

Willemien Croezen, dienstenorganisatie PKN

Op donderdag 10 april 2008 in Hoorn en en op donderdag 17 april 2008 in Schagen wordt er een vrouw en geloof impulsdag gehouden van 10.00 tot 16.00 uur. De

organisatie van deze dag is in handen van de oecumenische werkgroep Vrouw en Geloof van het dekenaat Alkmaar en de classis van de protestantse kerk.

Hou me los, laat me vast!

Wie laat ik los, wie houdt me vast? Dat is waar het vandaag om draait: we horen verhalen van moeders, (groot-) ouders, partners, broers en zussen, die noodgedwongen iemand los moeten laten. Een oorzaak kan zijn verslaving. Hoe help je het beste? Soms is dat door iemand los te laten, door hem/haar zijn eigen weg te laten gaan. Hoeveel pijn kan dat doen. Soms is het moeilijk om deze pijn met anderen te delen. Schaamte en schuldgevoel spelen een grote rol.

Vooroordelen zijn vaak niet van de lucht, althans dat denk je.

Hierover willen we vandaag met elkaar in gesprek. Herkennen we deze gevoelens en angsten? Ook als we niemand hebben die verslaafd is? We verbinden vandaag de ervaringsverhalen van vrouwen met de ervaringsverhalen van vrouwen in de bijbel. In het verhaal van Ruth komen we een sterke vrouw tegen, die trouw is en solidair tot elke prijs. Dan hoop je dat je mensen tegenkomt als Ruth. We horen verhalen van Ruth van Ati Witte-Leegwater, ervaringsdeskundige en van Pastor Jos van Steen.

donderdag 10 april: Het Foreestenhuis, Grote Oost 43, Hoorn

donderdag 17 april: De Protestantse Kerk (ingang Markt), Rensgars 23a, Schagen

Tijd: 10.00 uur tot 16.00 uur. Vanaf 9.30 uur is er koffie. Kosten: € 5.- tot € 12.50 naar draagkracht. (Graag op de dag meebrengen in gesloten envelop.)

Zelf brood meenemen, wij zorgen voor soep, melk en karnemelk. Opgave: per e-mail naar: secretariaat-dekenaat.hoorn@planet.nl

Informatie: Dekenaal Centrum Alkmaar: 0229-214941,

Louise Kooiman: 0228-592970

LEZERS SCHRIJVEN

In Memoriam

D.v.d.Meijden

Het is er dan toch van gekomen. Ik durfde er niet aan te denken, en schoof het voor me uit. Ik kon niet geloven dat het echt zou gebeuren. Mijn geliefde bomen zouden worden gekapt om plaats te maken voor een complex overbodige huizen op dit kleine stukje grond. De bomen, die ons beschermden tegen de stank van de overvolle doorgangsweg, waar per dag tienduizenden voertuigen zich voorthaasten naar onbekende bestemmingen. De bomen, ik zag ze jaarlijks groeien. Ik zag ze in het voorjaar veranderen in enorme witte bruidsboeketten. Het was betoverend.

Mijn geliefde bomen waarin zich in de loop der jaren een kolonie reigers vestigde, die er hun jongen grootbrachten. Ik zag ze, als ze voor het eerst

uitvlogen, en met wiebelig lange poten weer behouden op het nest landden, en de onbeholpen pogingen, om zelfstandig het eerst visje te verschalken.

Mijn bomen, decor voor de fascinerende scheervluchten van deze prachtige vogels, in het gouden licht van de vallende avondschemering.

Het was een wonder te zien hoe ze majestueus rondzweefden op de warme luchtstromen van de zoete avondwind. 's Nachts hoorde ik de jongen hongerig schreeuwen om voedsel. Met een nijdige grauw van de ouders werden ze tot stilte gemaand. Ik zag hoe ze door hun ouders na een jaar werden verjaagd, omdat deze weer een nieuwe generatie moesten grootbrengen.

Het was een wonderwereld. Ik genoot van al dat schoons. Waar zullen ze nu een nieuwe broed - en rustplaats vinden?

En, hoe moet het nu met al die andere vogels? Jarenlang keek ik naar de lucht als de kraaiachtigen voor zonsondergang in grote grillige wolken boven de bomen zwermden, voor ze al kwetterend en schetterend hun slaappleatsen opzochten om te rusten voor de nacht. Hun hele slaapgebied is weggekapt, waar moeten ze nu slapen? God weet het, maar mijn hart bloedt. Gisteren heb ik dit tafereel voor het laatst gezien, want vandaag zijn de bomen gerooid, en daarmee zijn al die prachtige schepselen van hun rustplaatsen beroofd.

Ik kijk naar buiten. In een paar uur tijd is er een grote kale plek gekomen. De mannen hebben hard gewerkt. In één klap is leven, dat meer dan 30 jaar nodig had om tot volle wasdom te komen, met de grond gelijk gemaakt, en de omgezaagde bomen zijn als oud vuil op een grote hoop gegooid.

Ik huil om deze barbaarij, en ben weer een illusie armer.

Langzaam komt de mist opzetten. Zelfs de natuur rouwt om de schaamteloze vernieling van zoveel leven en schoonheid.

De jankende zagen gieren, en vaag zie ik de oranje hesjes van de mannen die hun vernietigend werk doen. Zij kunnen er niets aan doen, want ze doen het werk dat hen is opgedragen, maar mij snijdt het door de ziel. Vaarwel dierbare bomen. Ik hoop dat het dode hout nog gebruikt zal worden om huizen te verwarmen, zoals het levende hout mijn hart verwarmde.

Hypes

Cees van Veelen, uit: Stroomopwaarts

Het is soms lastig om het verschil te weten tussen wat de actualiteit is en relevant voor ieders leven, en wat een 'hype' is die voorbij waait zonder veel schade of iets anders achter te laten. Een film die al dan niet bestaat, is dat een 'hype' of is dat actualiteit?

Een boek over een God die al dan niet bestaat, is dat actueel of ook een hype geworden? Het lastige is dat 'hypes' altijd een bestaande problematiek raken, maar tegelijkertijd zo oppervlakkig of ongenueanceerd zijn, dat een serieuze discussie of gedachtewisseling niet meer mogelijk is. Dat is frustrerend.

Op zich is het relevant om over de positie van de Islam in Nederland na te denken. Soms zijn mensen bang, omdat juist de gewelddadigen onder de islamieten meer in het nieuws komen dan zij die geweld schuwen. Boeven halen altijd eerder de pers dan brave huisvaders en -moeders.

Maar ook vergaderingen van islamitische leiders die terreur in harde bewoordingen absoluut afwijzen halen amper de krant. Terwijl dat in mijn ogen een grotere actualiteitswaarde heeft dan een film, die niemand heeft gezien. Zo is het ook een zinnige zaak om in de kerk van gedachten te wisselen over onze visie op God. Hij is immers zo van een andere orde, dat de vraag is of je voor dat 'zijn' wel een gewoon woord als 'bestaan' kunt gebruiken. Want wanneer God zou bestaan als onderdeel van deze wereld, zoals alle dingen bestaan - dan wordt Hij een deel van ons wereldbeeld, en stijgt Hij er niet meer bovenuit. Dan is Hij niet meer de radicaal Andere, de bron en grond van alles.

In een interview zei Hendrikse het wat banaal: "Appeltaart bestaat. Maar God is geen appeltaart." Het klinkt shockerend, maar is in de grond der zaak wel waar. Misschien hebben we wel last van een gemakzucht die over de Eeuwige als over een onderdeel van het universum spreekt - en dan zitten we er dramatisch naast. Hij is de Andere, niet in woorden te vangen, niet het 'onderwerp' van menselijke beschouwingen. Juist dat volstrekt anders zijn maakt dat je God kunt vertrouwen. Hij is niet vergankelijk zoals deze wereld.

Vorige week zag ik een documentaire op TV over een Amerikaanse familie, mensen die werkelijk zo precies meenden te weten wat God wilde, dat zij in volle overtuiging bij begrafenissen met spandoeken stonden te verkondigen dat de overledene in de hel verbleef. Zij twijfelden geen seconde aan het bestaan van God. Zij hadden een God geschapen naar eigen beeld en eigen gelijkenis. Een eng, fundamentalistisch beeld dat geen ruimte schept maar benauwd maakt. Je zult toch maar denken dat God zó bestaat. Dan is een mens echt de klos. De Bijbel schept juist ruimte voor een mens om zijn oorsprong en doel te vinden, bij een God die niet 'bestaat', maar leeft en liefheeft.

*Mijn ogen zijn steeds op de Heer,
want hij bevrijdt mijn voeten uit de strik
Zie naar mij om en ontferm u over mij,
want ik ben eenzaam en ellendig.*

*Zijn engelen heeft hij aangezegd
u op al uw wegen te bewaren.
Zij zullen u op hun handen dragen
opdat u uw voet niet aan een steen zult stoten.*

*Met zijn vleugels zal de Heer u beschermen,
en onder zijn wieken geeft hij u hoop:
als met een schild zal zijn trouw u beschutten.*

(uit de liturgie 3e zondag Veertigdagentijd)

L'Abri 2, Knikker

Henk de Boer

Bereshit bara elohim et hashamayim weët haäretz.

In het begin schiep God de hemel en de aarde. Maar God bestaat niet, wordt er gezegd. En als God niet bestaat dan kan God ook niet in het begin de hemel en de aarde geschapen hebben. God als Big Bang? Afgelopen zomer gingen we met drugsverslaafden naar de Zaansche Schans. Een jongeman, ik noem hem Paul, vertelde dat als het heelal met al zijn melkwegstelsels implodeert, de massa niet groter is dan een voetbal. Het heelal is dan geen ruimte, maar een zwart gat. Het gans heelal niet groter dan een bal in een zwart gat. En als de aarde implodeert, zo vertelde Paul, is de aarde niet groter dan een knikker. Een knikker waarin geen ruimte meer is. Paul was er vol van. Vanaf metrostation Bijlmer tot aan de Zaansche Schans sprak hij over atomen, neutronen en elektronen. Alsof Paul aan het jongleren was. Maar wie gaf de bal een schop in het zwarte gat tot een heelal? Wie tikte aan de knikker dat er ruimte ontstond tussen de atomen, de neutronen en de elektronen? De aarde met haar wel en wee. Bereshit. Begin. Er is een punt gemaakt ter grootte van een knikker. Hebreeuwse 'beth' van bereshit, een schuilteken. De rug naar het oosten, open naar het westen. Je kan er ook een hand in zien. De hand van God. Au revoir!


```
ERROR: undefined
OFFENDING COMMAND:

STACK:
```